

FINANS
DANMARK

Solide og lønsomme virksomheder får oftere et ja i banken

Banken står klar med kapital og vil gerne låne ud til sunde og kreditværdige erhverv. Solid egenkapital og en lønsom forrentning er afgørende, når det handler om at få et ja i banken.

Finans Danmark ser i denne analyse nærmere på danske små og mellemstore virksomheders (SMV'er) adgang til finansiering og de faktorer, som har betydning for virksomhedernes evne til få lånefinansiering i banken.

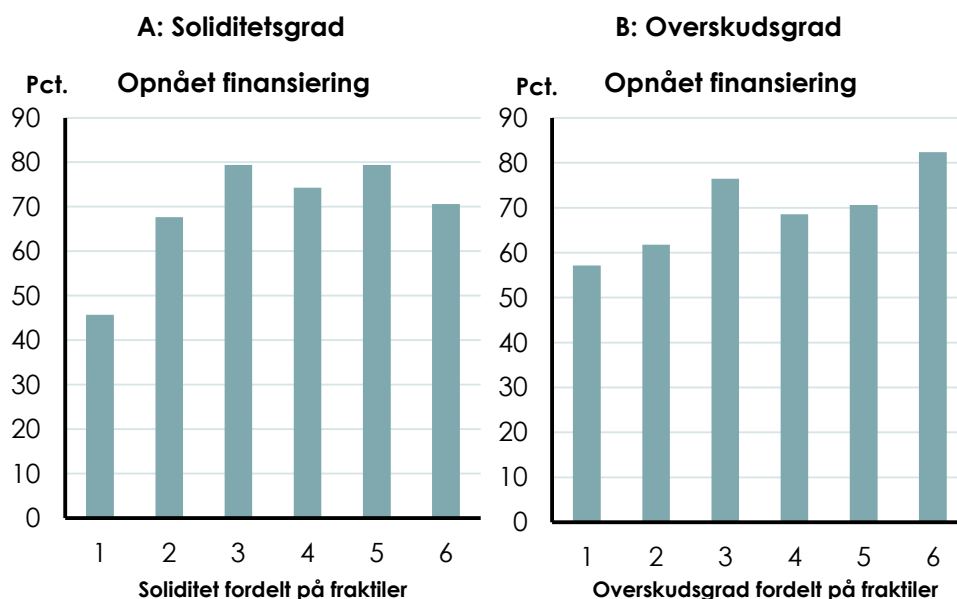
Analysen bygger på Danmarks Statistiks spørgeskemaundersøgelser fra 2014, der belyser ca. 2.000 SMV'ers behov for finansiering. Når vi kobler undersøgelsen med regnskabsdata, kan vi analysere, hvorledes virksomheder søger og får tildelt lån på tværs af brancher og nøgletal som fx overskudsgraden.

Solide nøgletal giver oftere lån i banken

Virksomhedernes nøgletal har betydning for deres mulighed for at opnå finansiering i banken. Generelt var de virksomheder, som fik godkendt et lån i banken i 2014, mere solide og havde en bedre lønsomhed. Det fremgår, umiddelbart, når man grupperer virksomhederne efter deres soliditets- og overskudsgrad – andelen, som får fuld finansiering, stiger mærkbart fra grupperne med de laveste soliditets- og overskudsgrader til dem med de højere, jf. figur 1. (De to nøgletal er forklaret i boks 1.) Der er generelt store variationer i virksomhedernes soliditets- og overskudsgrad – for nogle virksomheder er soliditeten og overskuddet negative, mens andre har en soliditetsgrad på op mod 60 pct. eller mere og en overskudsgrad i størrelsesordenen 12-15 pct.

Analyse

Figur 1. Solide og lønsomme virksomheder får banklån

Anm.: 2014-tal. Spørgeskemadataet er koblet med regnskabsstatistik fra året før den enkelte låneperiode. Kun de virksomheder, som ansøgte om bankfinansiering, er medtaget.

Kilde: Finans Danmarks beregninger på baggrund af virksomhedsdata fra Danmarks Statistik.

Boks 1. Nøgletalsforklaring

Nøgletal	Definition	Beskrivelse
Soliditetsgrad	$\frac{\text{Egenkapital} * 100}{\text{Aktiver i alt}}$	Soliditetsgraden viser virksomhedens evne til at modstå tab og angiver, hvor stor en andel af virksomhedens aktiver, der er finansieret af egenkapitalen.
Overskudsgrad	$\frac{\text{Resultat før finansielle og ekstraordinære poster} * 100}{\text{Omsætning}}$	Overskudsgraden er et udtryk for virksomhedens indtjeningsevne og lønsomhed og angiver, hvor stor en andel af virksomhedens omsætning, der bliver til overskud.

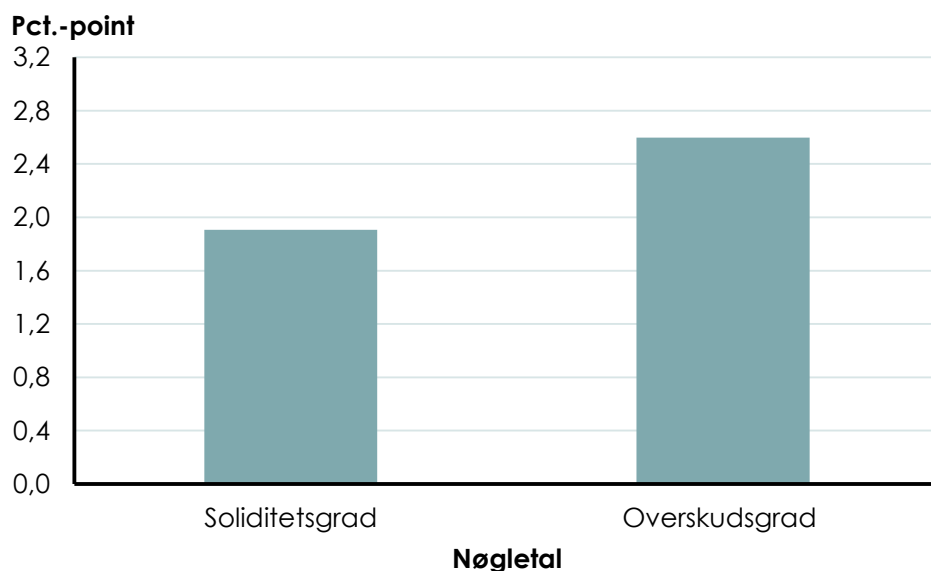
Sammenhængen underbygges statistisk i en økonometrisk analyse, som undersøger effekten af virksomhedens nøgletal på sandsynligheden for at opnå bankfinansiering. Se appendiks 1 boks 2 for en nærmere beskrivelse af data og metode.

Analysen viser en klar positiv sammenhæng mellem en virksomheds soliditets- og overskudsgrad og dens mulighed for at opnå finansiering: Virksomheder med en højere soliditets- og overskudsgrad havde – alt andet lige – en højere sandsynlighed for at få bevilget et lån i banken. Eksempelvis vil en stigning i soliditetsgraden på 10 pct.-point øge sandsynligheden for at opnå finansiering fra banken med

knap 2 pct.-point, jf. figur 2. Øges overskudsgraden med 10 pct.-point, vil det øge sandsynligheden for at få et lån i banken med 2,6 pct.-point.

Figur 2. Øget chance for lån ved 10 pct.-point stigning i nøgletal

Anm.: 2014-tal. Resultaterne er baseret på de marginale effekter og skal tolkes som effekten på sandsynligheden for, at en virksomhed har succes med at opnå fuld finansiering fra banken, når nøgletallet stiger med 10 pct.-point. Der tages udgangspunkt i modellen fra tabel 1 i appendiks 1, hvormed der tages højde for virksomhedens størrelse samt geografiske og branchemæssige tilknytning.

Kilde: Finans Danmarks beregninger på baggrund af virksomhedsdata fra Danmarks Statistik.

Resultaterne er overordnet set i tråd med tidligere analyser fra Nationalbanken og Finansrådet, som også finder signifikante positive effekter af en virksomheds soliditet og lønsomhed på dens mulighed for at opnå banklån ud fra kreditundersøgelserne i 2010 og 2014.¹

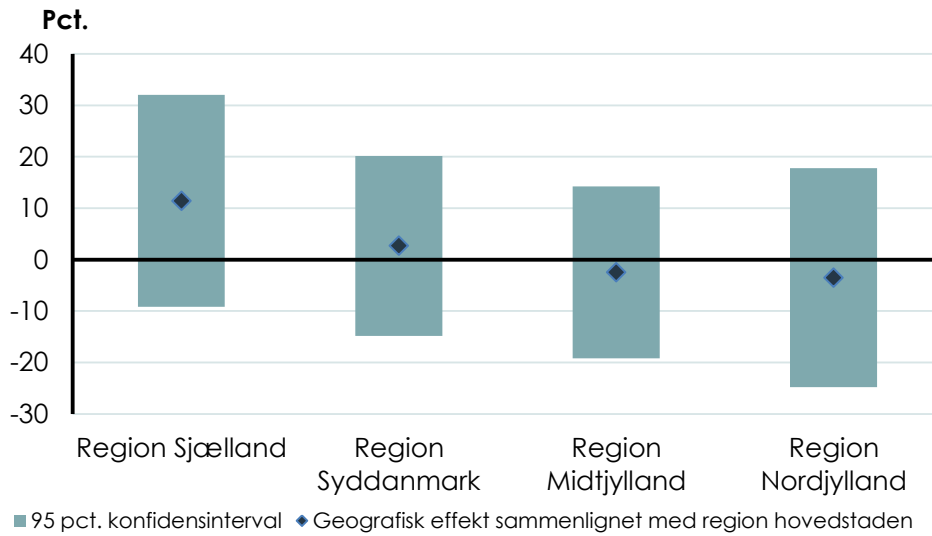
Ingen geografisk forskel i bankens lånevillighed

Virksomhedens geografiske placering har ikke betydning for bankens lånevillighed. Forskellene i kreditgivning mellem regionerne er således ikke statistisk signifikante – virksomhedernes geografiske placering har med andre ord ikke nogen særskilt betydning for deres mulighed for at få lån i banken, jf. figur 3.

¹ Jf. "Kvartalsoversigt, 2.kvartal 2016", Nationalbanken samt "Rapport om risikovillig kapital", Finansrådet, 2014. Nationalbanken finder ikke en signifikant effekt af virksomhedens overskudsgrad i 2014, hvilket kan skyldes forskelle i afgrænsninger og et færre antal observationer. I Nationalbankens analyse medtages flere forklarende regnskabsvariable, fx likviditetsgrad, andel kort gæld mm. En række af disse ekstra forklarende variable har imputeret værdier og udelades derfor i den økonomiske analyse, hvilket mindsker det samlede antal observationer. Finans Danmark har ligeledes testet om samme regnskabsvariable har en betydning for kreditgivningen, men der findes ingen signifikante effekter, hvorfor variablerne er udeladt af modellen.

Figur 3. Regionale effekter på kreditgivning

Anm.: 2014-tal. Resultaterne angiver de marginale effekter og skal tolkes som sandsynligheden for, at en virksomhed har succes med at opnå fuld finansiering fra banken, når man sammenligner den pågældende region med Region Hovedstaden. Der tages udgangspunkt i modellen fra tabel 1 i appendiks 1, hvormed der tages højde for virksomhedens nøgletal og størrelse.

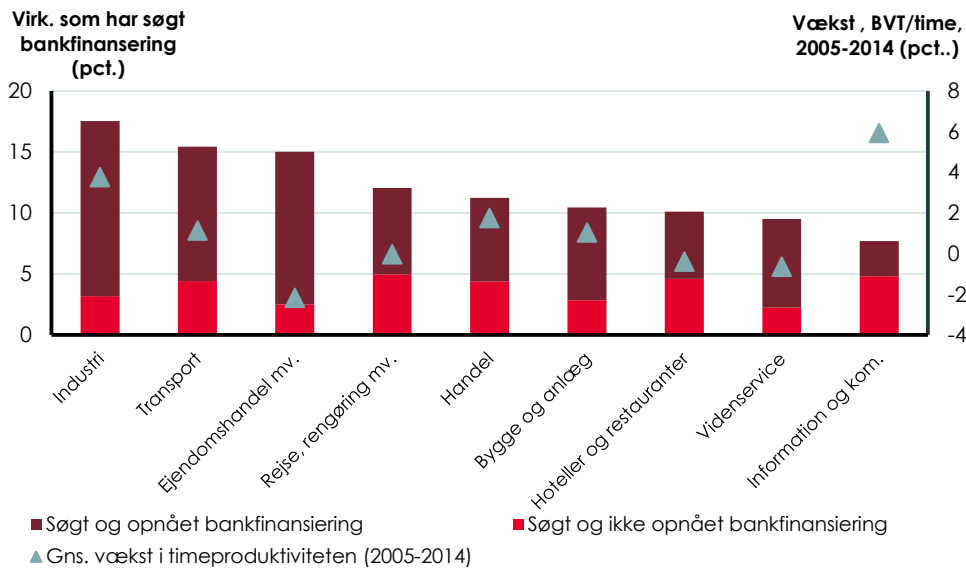
Kilde: Finans Danmarks beregninger på baggrund af virksomhedsdata fra Danmarks Statistik.

Nuancer i kreditgivningen på tværs af brancher

På tværs af brancher er der en større spredning i ansøgningstilbøjelighed og bevillinger. Det er særligt industri- og transportvirksomheder, som søger om og får fuld bankfinansiering, mens færre virksomheder søger og får godkendt et banklån i informations- og kommunikationsbranchen, jf. figur 4.

Figur 4. Produktive brancher mere tilbøjelige til at søge lån i banken

Anm.: 2014-tal. Produktiviteten er målt som den gennemsnitlige vækst i bruttoværditilvæksten pr præsteret arbejdstime over perioden 2005-2014, dvs. i perioden frem til en evt. låneansøgning fi der sted. Branchen råstof, vand og energi er udeladt på grund af få antal observationer.

Kilde: Finans Danmarks beregninger på baggrund af virksomhedsdata fra Danmarks Statistik og Statistikbanken.

Resultatet bekræftes i den økonometriske analyse, som viser, at informations- og kommunikationsbranchen samt handelsvirksomhederne – alt andet lige - havde en signifikant lavere sandsynlighed for at opnå finansiering relativt til industrien i 2014, jf. figur 5. I de øvrige brancher er der ikke nogen signifikante forskelle i muligheden for at få lån sammenlignet med industrien.

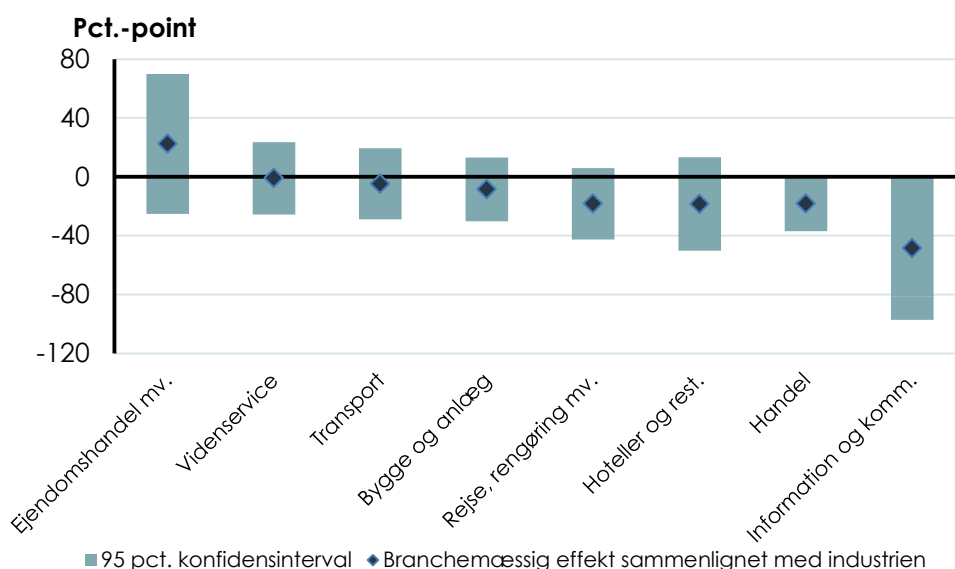
Bankens beslutning om at bevilge lån og fastlægge renteniveau sker på grundlag af en nøje vurdering af virksomhedens profil, herunder forhold som virksomhedens forretningsplan, finansielle nøgletal, sikkerhedsstillelse og fremtidsudsigterne for virksomhedens økonomi og lønsomhed. Banken beslutter, om den vil låne penge ud til en virksomhed ud fra en vurdering af blandt andet risikoen for, at den ikke får sine penge igen, og renterne ikke bliver betalt til tiden.

En af de faktorer, som har betydning for virksomhedens evne til at skabe overskud og lønsomme muligheder for at udvide aktiviteterne, er virksomhedens produktivitet. Den ventede produktivitetsudvikling kan derfor spille en rolle i bankernes kreditgivning. På tværs af brancher har især industrien og handel- og transportbranchen oplevet en vækst i timeproduktiviteten hen over de seneste ti år, mens produktiviteten i servicebrancherne omvendt er faldet eller vokset langsommere (jf. figur 4), og det kan have haft en betydning for bankens vurdering af virksomhederne og deres villighed til at yde lån. I den økonometriske analyse finder vi imidlertid ikke en klar statistiksammenhæng mellem virksomhedernes brut-

toværditilvækst og deres mulighed for at få et lån i banken.

Figur 5. Brancheeffekter på kreditgivning

Anm.: 2014-tal. Resultaterne angiver de marginale effekter og skal tolkes som sandsynligheden for, at en virksomhed har succes med at opnå fuld finansiering fra banken, når man sammenligner den pågældende branche med industrien. Der tages udgangspunkt i modellen fra tabel 1, således at der tages højde for virksomhedens nøgletal og størrelse. Råstof, energi- og vandforsyning er udeladt af modellen på grund af for få observationer. Antallet af observationer i branchen for ejendomshandel er relativt lavt, og resultaterne herfra skal derfor tolkes med forsigtighed.

Kilde: Finans Danmarks beregninger på baggrund af virksomhedsdata fra Danmarks Statistik.

Større låneefterspørgsel blandt mellemstore virksomheder

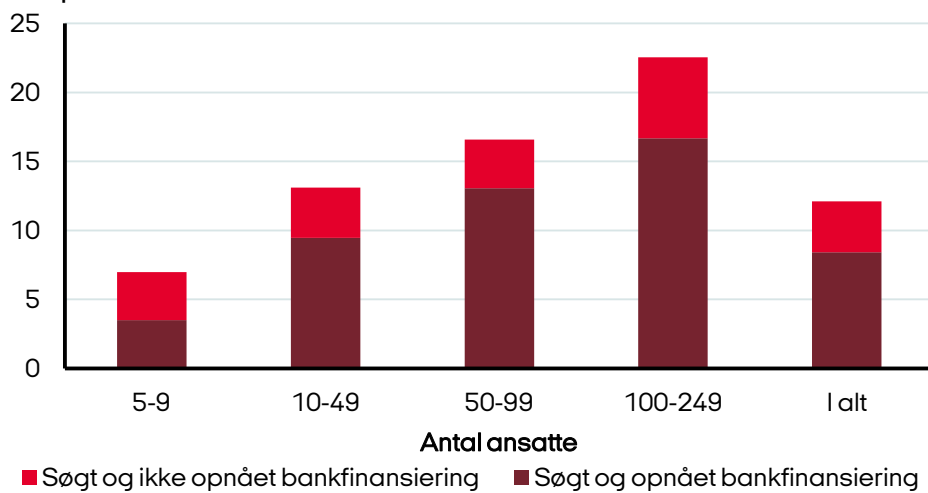
Banken er generelt den mest søgte lånefinansieringskilde blandt SMV'ere. Lidt mere end hver tiende virksomhed søgte lånefinansiering fra banken i 2014, mens halvt så mange søgte finansiering fra andre lånekilder. Af de virksomheder, som søgte bankfinansiering, fik to ud af tre virksomheder godkendt deres låneansøgning fuldt ud.

Det var især de mellemstore virksomheder, som søgte om lån i banken. Knap hver fjerde virksomhed med 100-249 ansatte søgte om bankfinansiering mod 7 pct. af virksomhederne med 5-9 ansatte. Andelen, der fik godkendt deres låneansøgning, var generelt også højere blandt de lidt større virksomheder, jf. figur 6. I den økonometriske analyse finder vi også en tendens til, at virksomheder med flere ansatte har større sandsynlighed for at opnå lån, men effekten er usikker ud fra statistiske kriterier. (Se tabel 1 i appendiks 1 for resultater af den økonometriske analyse).

Figur 6. Særligt mellemstore virksomheder søger bankfinansiering

Virk. som har søgt bankfinansiering i pct.

Anm.: 2014-tal.

Kilde: Finans Danmarks beregninger på baggrund af virksomhedsdata fra Danmarks Statistik.

Appendiks 1

Resultaterne fra den økonometriske analyse fremgår af tabel 1. Analysen er foretaget på baggrund af kreditundersøgelserne i både 2010 og 2014, og den viser, at der i begge år er en positiv sammenhæng mellem en virksomheds soliditets- og overskudsgrad og dens mulighed for at opnå bankfinansiering.

Tabel 1. Model for fuld opnåelse af bankfinansiering

	2010		2014	
	Koefficient-estimat	Marginal effekt	Koefficient-estimat	Marginal effekt
Soliditetsgrad	0,51* (0,27)	0,26** (0,11)	0,55* (0,30)	0,19* (0,10)
Overskudsgrad	2,46*** (0,77)	1,02*** (0,32)	0,79** (0,37)	0,26** (0,13)
Log antal ansatte	-0,09 (0,07)	-0,40 (0,30)	0,20* (0,10)	0,04 (0,04)
Konstant	0,42 (0,36)	-	-0,54 (0,50)	-
Rho	0,33** (0,14)	-	0,49*** (0,12)	-
Observationer	1.982	1.982	1.698	1.698

Anm.: Resultaterne angiver sandsynligheden for, at en virksomhed har succes med at opnå fuld finansiering fra banken. Modellerne indeholder alle en konstant, ligesom der er medtaget dummyvariable for virksomhedens regionale placering og branchetilknøytning. Standardafvigelser er angivet i parentes, og de marginale effekter er beregnet ved gennemsnittet af de forklarende variable. *, ** og *** angiver signifikansniveauer på hhv. 1, 5 og 10 pct.

Kilde: Finans Danmarks beregninger på baggrund af virksomhedsdata fra Danmarks Statistik

Boks 2. Data og metode i økonometrisk model

Analysen tager udgangspunkt i Danmarks Statistiks undersøgelse "Små og mellemstore virksomhedernes adgang til finansiering", som er baseret på spørgeskemadata for omkring 2.000 danske virksomheder med 5-249 ansatte i 2010 og 2014. Virksomhederne har blandt andet svaret på, hvilken type finansiering de har søgt, og på udfaldet af deres ansøgning. Surveydata er koblet med regnskabsdata fra Danmarks Statistiks virksomhedsregistre, som gør det muligt at undersøge sammenhængen med virksomhedens finansielle nøgletal. Regnskabsdata stammer fra spørgeskemaer kombineret med oplysninger fra Skat. Observationer med imputerede eller manglende regnskabsvariable er udeladt af analysen.

I den økonometriske del af analysen estimeres en model for udfaldet af virksomhedernes ansøgning om bankfinansiering i årene 2010 og 2014. Metoden følger Andersen og Kuchler (2016).² Kun de virksomheder, som ansøgte om bankfinansiering, er medtaget i modellen, ligesom observationer med imputerede eller manglende regnskabstal er udeladt. Da det ikke er tilfældigt, hvilke virksomheder som søger om bankfinansiering, anvendes Heckman's selektionsmodel. Heckmans selektionsmodel består af to trin: Modellen estimeres i første trin ud fra en bivariat probit model, der tager følgende form:

$$P(y_1 = 1|X) = \beta_0 + \beta_1 \text{soliditet} + \beta_2 \text{overskudsgrad} + \beta_3 \text{logansatte} + \beta_4 \text{branche} + \beta_5 \text{landsdel},$$

hvor y_1 er en diskret variabel, som antager værdien 1, hvis virksomheden har opnået fuld finansiering, og værdien 0, hvis virksomheden ikke eller kun delvist har opnået finansiering. Som forklarende variable er medtaget virksomhedernes soliditetsgrad (*sol*), overskudsgrad (*overskud*), antallet af fuldtidsansatte i log-form (*logansatte*), samt indikatorvariable for, hvilken branche og landsdel virksomheden tilhører.

Herefter estimeres i andet trin en model for sandsynligheden for, at virksomheden søger bankfinansiering:

$$P(y_2 = 1|X) = \beta_0 + \beta_1 \text{sol} + \beta_2 \text{overskud} + \beta_3 \text{logansatte} + \beta_4 \text{branche} + \beta_5 \text{landsdel} + \beta_6 \text{altfin},$$

hvor y_2 er en diskret variabel, som antager værdien 1, hvis virksomheden har søgt finansiering, og værdien 0, hvis virksomheden ikke har søgt finansiering. For at undgå fejlbehæftede estimater, er der i den anden model medtaget en ekstra kontrolvariabel, som ikke indgår i den første model, en indikatorvariabel, der angiver, om virksomheden har søgt alternativ finansiering. De to ligninger estimeres simultant ved hjælp af en maximum-likelihood-estimator. På den måde tages der højde for potentiel stikprøve-selektion. En række øvrige regnskabsvariable, såsom bruttoværditilvækst pr. fuldtidsansat, implicit rente, andel af kort gæld m.fl., er også testet i modellen, men de gav ikke signifikante effekter.

² Jf. "Credit standards and capital allocation in a low interest rate environment", S. Andersen & A. Kuchler, Nationalbanken, 2016.

